Villsvin

- Altetende klovdyr av svinefamilien som kan bli opptil 200 kilo
- Utbredt i Eurasia og Nord-Afrika
- Kraftig bestandsvekst i Sverige og Finland
- Ca. 300 dyr i Norge, bestanden kan øke i antall og utbredelse
- Oppsøker i første rekke løvskog og blandingsskog. Roter opp jorda med trynet for å finne føde i bakken

Frykter konsekvenser: Det finnes ca. 300 villsvin i Østfold og Hedmark, og Norges Bondelag frykter at arten kan påføre svinenæringa og resten av landbruket store kostnader. (Foto. Erik Mandre / Mostphotos)

Tar kampen mot villsvin

Norges Bondelag tar kampen mot den økende villsvinbestanden på bred front.

VILLSVIN

Tekst: **Lars Olav Haug**

Det er i bygder langs svenskegrensen i Østfold og Hedmark villsvin er i ferd med å få fotfeste. Trolig befinner det seg rundt 300 villsvin i Norge, mens bestanden i Sverige er på godt over 100.000 dyr. De formerer seg raskt, og har få eller ingen naturlige fiender.

Frykter smitte

– Villsvin er uønsket i Norge. De forårsaker store skader både på skog og åkermark. Dessuten er de smittespredere med betydelig risiko for å spre smitte i norske svinebesetninger. De kan føre med seg afrikansk svinepest, som alt er utbredt i Polen, Estland, Latvia og Litauen, sier generalsekretær Per Skorge i Norges Bondelag.

Han viser til at villsvin gjør skader for ca. 1 milliard kr i året på jordbruket i Sverige, i tillegg til omkostningene med et betydelig antall trafikkulykker. Skorge peker på at det heller ikke er noen spøk å komme ut for villsvin i gitte situasjoner hvis man har med seg unger i skogen.

– Det er ingen gode grunner for at villsvin skal etablere seg på norsk side av grensen. Vi må sette inn mottiltaket før bestanden øker ytterligere.

Økt kunnskapsnivå

– Svineavl er en viktig næring i Norge, med eksport til mange land. Dårlig helsestandard er en trussel mot denne posisjonen. Derfor arbeider Norges Bondelag sammen med Norsvin, og har bedt Agri Analyse om en rapport om villsvinsituasjonen. Vi har også hatt møte med Mattilsynet, som har bedt Vitenskapskomiteen om å vurdere risikoen for sykdomssmitte.

– Bondelaget vil jobbe aktivt mot politikere og Mattilsynet for å øke kunnskapsnivået om hva konsekvensene kan bli av en norsk villsvinbestand. Vi må være føre var, sier Skorge.

– Her i Norge kan vi fortsatt la dyrehelsa gå foran og unngå store problemer ved å velge en politikk for å holde villsvin borte. I Sverige har bestanden eksplodert, det er snakk om enorme mengder dyr på få år. Hvis vi ikke gjør noe risikerer vi en lignende utvikling i Norge i løpet av noen år. En stor villsvinbestand vil prege naturen i betydelig grad, og vi vet ikke hvordan andre dyr, bl.a. hjortevilt, vil reagere på villsvin. Dette er heller ikke en truet dyreart, og artsmangfold er ingen begrunnelse for at vi skal ha villsvin i norsk natur.

> ***«Artsmangfold er ingen begrunnelse for at vi skal ha villsvin i norsk natur»***
>
> Per Skorge

– Norges Bondelag vil være veldig på og bruke mye energi og ressurser på denne saken. Løpet kan være kjørt før vi vet ordet av det, her må vi bare trykke til, sier Skorge

Snevre interesser må vike

– Bør det innføres skuddpremie på villsvin?

– Vi må ta i bruk gode og effektive virkemidler, og skuddpremie er aktuelt. Det kan være nødvendig med økonomiske virkemidler for å gjennomføre omfattende uttak over tid.

– Har villsvin verdi for grunneiere og jegere?

– Inntektsmuligheten er forsvinnende liten i forhold til de store kostnadene villsvin påfører det store flertall av grunneiere og fellesskapet. Her kan noen få ødelegge for de mange. Med god kunnskap har jeg tro på at de som måtte ha jaktinteresser evner å løfte blikket og se de store kostnader villsvin kan påføre svinenæringa og resten av landbruket.

– Interesser som ønsker villsvin i norsk natur ut fra et snevert jaktsynspunkt må alvorlig vurdere eget omdømme fordi man kan påføre andre interesser store skader. Jeg har tro på at jaktinteressene evner å se helheten og fellesskapets interesser, sier Skorge. ■

NJFF tror villsvin har kommet for å bli

– Villsvinet har kommet for å bli, og det må vi lære oss å leve med, sier viltkonsulent Webjørn Svendsen i Norges Jeger og fiskerforbund (NJFF).

Svendsen har forståelse for bekymringene fra Bondelaget, men mener man med kunnskap, og ved å bygge på svenskenes erfaringer, kan forvalte denne viltarten på en kontrollert måte. Da vil ikke bestanden vil spre seg mye eller øke kraftig, mener han.

– Villsvin er en mulighet og en ressurs. Det er viktigere å skaffe seg kunnskap enn å kjempe imot. Flere forvaltere, og skogeierorganisasjonen Norskog, er positive. Da er vi i en situasjon hvor vi kan få til kunnskapsbasert organisering av grunneiere.

– Det er jakttid hele året, men sugge med unger er fredet. Det er et signal om forvaltning av arten. Jegere skal ha like mye respekt for villsvin som for annet vilt, og NJFF ønsker et system med krav om ettersøk, sier Svendsen.

– Er det verdt å ta risikoen for å spre smittsomme sykdommer, som afrikansk svinepest, til svinebesetninger?

– Feil. Vi vil skaffe kunnskap og bygge opp beredskap så man kan gjøre et valg om nødvendig. Uten kunnskap og forvaltning tar vi risiko, sier viltkonsulent Webjørn Svendsen i NJFF.